

1400

1450

1500

1550

1600

1650

1700

NIEUWE IDEEËN EN ONTDEKKINGEN

Geschiedenisproefwerk groep 7 Hoofdstuk 1 Nieuwe ideeën

Nieuwe ideeën (1500-1600)

Humanisme

Het humanisme is de tijd van nieuwe ideeën. In de middeleeuwen gehoorzaamden de gelovigen de geestelijken zonder zelf na te denken. Erasmus vond dat er iets moest veranderen.

Hij vond dat het menselijk (humaan) was om zelf na te denken en beslissingen te nemen.

Renaissance

De kunstenaars gingen ook anders denken. Zij maakten weer kunst als in de tijd van de Grieken en de Romeinen. Renaissance betekent herleving.

Reformatie of hervorming

Rond 1500 konden de mensen de bijbel niet zelf lezen. Deze was namelijk geschreven in het Latijn. De priesters maakten hier gebruik van door aflaten te verkopen. Dit zijn brieven die ervoor zorgden dat je na je dood niet meer gestraft werd. Zij vertelden de mensen dat dit in de bijbel stond. De kerk werd hierdoor steeds rijker.

Luther was een geleerde die zich hier tegen verzette. Hij vond het allemaal onzin en vertelde dat ook tegen iedereen. Zijn protest was het begin van de hervorming. Zijn volgelingen heten: Lutheranen.

In 1517 spijkerde Luther een protestbrief op de kerkdeur!

Luther

Ook Calvijn protesteerde tegen de kerk. Zijn volgelingen heten: Calvinisten. De Lutheranen en Calvinisten vormden hun eigen kerken. Zij werden protestanten genoemd (omdat zij het eens waren met de protesten tegen de katholieke kerk).

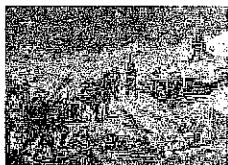
Ontdekkingsreizen

In 1486 probeerde Bartholomeus Diaz naar Indië te varen door om Afrika heen te gaan. Hij kwam in een storm terecht en keerde terug naar Spanje. In 1497 probeerde Vasco Da Gama hetzelfde. Ditmaal met meer succes. In 1492 wilde ook Columbus naar Indië. Hij wist zeker dat de aarde rond was, dus probeerde hij het via het westen. Hij belandde in Amerika. Columbus dacht echter dat hij in Indië zat. De inwoners noemde hij daarom ook Indianen.

Columbus

Op 18 mei 1596 vertrok Willem Barentsz op reis naar het verre Oosten. De Hollanders wilden daar kruiden en specerijen kopen. Zij gingen via het noorden. Bij Nova Zembla kwamen ze vast te zitten in het ijs. Ze bouwden een hut: Het Behouden Huys. Ze keerden terug naar Nederland en hadden hele stukken van Noord-Europa in kaart gebracht. Nederland heeft ook nog veel geld verdiend aan de walvisvangst.

het behouden huys op Nova Zembla

Europese landen stichtten overal ter wereld koloniën. Zij waren dan in dat land de baas.

Bron: Wijzer door de tijd uitgegeven door Wolters Noordhoff

Als je de samenvatting en je werkboek goed hebt geleerd, kan je proberen om de oefenvragen te maken. Let op: dit zijn niet de proefwerkvragen!

Oefenvragen

1. Wat is het Humanisme?
2. Noem 2 veranderingen die zijn ontstaan door het Humanisme en de Renaissance.
3. Wat is een aflaat?
4. Waarom protesteerde Luther tegen de Rooms-Katholieke kerk?
5. Waar wilde Willem Barentsz heen en via welke weg?
6. Welke problemen kwamen zij tegen?
7. Beschrijf kort de reizen van Bartholomeus Diaz en van Columbus.
8. Wat zijn koloniën?

Veel succes!

Samenvatting

In de vijftiende en zestiende eeuw (1400-1600) begon het verzet tegen de rooms-katholieke kerk. De kerk bepaalde hoe de mensen moesten leven. Sommige geleerden hadden andere ideeën. Eén van hen was Erasmus. Hij zei dat het menselijk (humaan) was om zelf na te denken en zelf beslissingen te nemen.

Mensen die zo dachten noemt men humanisten.

De kunstenaars zagen veel in die nieuwe ideeën. Ze wilden wel eens iets anders maken dan bijbelse kunstwerken. Niet alleen de kerk was belangrijk. Ook de mens zelf was de moeite waard. Het lichaam mocht weer gezien worden zoals het was. Kunstenaars in de oudheid werkten ook al zo. De nieuwe ideeën in de kunst noemen we Renaissance. Dat betekent wedergeboorte.

Ook de stijl van bouwen werd anders. In Italië begon men weer te bouwen op de manier van de Grieken en Romeinen. Alle rijke families wilden een huis of paleis in de nieuwe stijl.

Luther en Calvijn protesteerden tegen de rooms-katholieke kerk. Hun volgelingen noemt men protestanten. Er ontstond een nieuwe kerk, de protestantse kerk. Deze splitsing in de kerk had veel ellende tot gevolg. De katholieke kerk liet de protestanten jarenlang vervolgen.

Wetenschappers kregen nu de kans om nieuwe uitvindingen te doen. Of om oude ideeën opnieuw uit te werken. Steeds meer mensen geloofden dat de aarde een bol was. De ontdekkingsreiziger Columbus vertrok vanuit Spanje naar het westen. Hij wilde zo naar Indië varen. Maar hij belandde in Amerika. De ontdekkingsreizen van Columbus

en Vasco da Gama zijn erg belangrijk geweest. Er werden nieuwe werelddelen ontdekt. Nieuwe handel kwam op gang.

De Nederlanders Heemskerck en Barentsz maakten hun beroemde tocht naar de Noordpool. Ze moesten helaas terugkeren. Maar de reis was niet voor niets geweest. Hele stukken van Noord-Europa hadden ze in kaart kunnen brengen. De Houtman en Keyzer maakten van 1595 tot 1597 de eerste reis naar Indië. Indië werd later een Nederlandse kolonie.

De hele wereld kon men nu over zee bereiken. Europese landen stichtten koloniën om zo goedkoop mogelijk aan koopwaar te komen.

In Nederland is in deze tijd van nieuwe ideeën veel veranderd. Door de zeereizen leerde men niet alleen nieuwe werelddelen kennen, maar ook nieuwe producten. Er kwam meer handel en meer werk.

